

OBSAH

PSANÍ PŘEDPON S/Z	4
PSANÍ BĚ/BJE, PĚ, VĚ/VJE.....	9
PSANÍ MĚ/MNĚ	13
PŘÍDAVNÁ JMÉNA MĚKKÁ A TVRDÁ.....	18
PŘÍDAVNÁ JMÉNA PŘIVLASTŇOVACÍ	26
PROCVIČOVÁNÍ PRAVOPISU.....	30
KLÍČ KE CVIČENÍM.....	35

Psaní předpon **s-** a **z-** ve slovech se většinou řídí významem slova.

Předponu **s-** píšeme ve slovech s významem:

(SPOJOVAT) DOHROMADY např. spřátelit se, slepit, sběr

(POHYB) SHORA DOLŮ NEBO Z POVRCHU PRYČ

např. spadnout, smazat, seskok

Psaní některých slov si musíme pamatovat, např. **strávit** (strava, čas), **skončit**, **sdělit**, **spotřebovat**, **shořet**, **shnit**, **stěžovat si**, **schválit**, **spáchat**.

Předponu **z-** píšeme ve slovech s významem:

ZMĚNY STAVU např. zhubnout, zkrásnět, zčervenat.

V některých případech si psaní musíme pamatovat, např. **zpívat**, **ztratit**, **zcuchat**, **zklamat**, **zkoušet** (zkouška), **způsob**, **zpověď**.

Předponou **s-** a **z-** někdy rozlišujeme význam slov, např.:

STĚŽOVAT SI

podávat stížnost

SPRÁVA

řízení, např. majetku, domu

SVOLAT

přivolat, sezvat dohromady

SHLÉDNOUT

z výšky, shora

SUŽOVAT

trýznit, mučit bolestí, hladem

ZTĚŽOVAT

dělat těžším, komplikovat

ZPRÁVA

informace, např. ze sportu

ZVOLAT

zavolat, např. „Auu!“

ZHLÉDNOUT

uvidět, např. film

ZUŽOVAT

zmenšit šířku, např. chodníku

3 Dopln předponu z-. Ve kterých případech mají slova význam změny stavu? Podtrhni je modře.

Běžec se ___potil. Co Marcela ___kouší ___pívat?

Máme už jen ___tvrdlý chléb, také se nám ___kazil tvaroh.

Jakým ___působem vypočítáme tento příklad? Syn svým chováním ___klamal oba rodiče. Celá třída rázem ___tichla.

Zámek během 19. století ___pustl. Nůž se používáním ___tupil.

Král častým vedením válek ___chudl.

4 Dopln slova s předponami s-, nebo z-.

Tužka ___padla na zem. Ze susedova bytu je slyšet zvuk ___biječky. ___mažte prosím tabuli.

Karel se včera ___tratil při orientačním běhu, ale nakonec do cíle dorazil.

Kéž by nějaký skladatel ___hudebnil moji báseň! Na parkovišti se ___razil automobil s motocyklem.

Limonáda na sluníčku ___teplala.

Silný víchr ___hodil tašku ze střechy. Herečka výtečně ___tvárnila ježibabu. Za bouře ___troskotal kupecký koráb. ___nesl by jí modré z nebe.

2

Napiš příslovce příbuzná s přídavnými jmény.

ohromný	nepříjemný
střídmý	upřímný
cílevědomý	vědomý
významný	soukromý
strmý	nerozumný
písemný	zřejmý
dojemný	neklamný
lakomý	tajemný

3

Spoj slabiky do slov postupně podle čísel. Každé vytvořené slovo vhodně přiřaď ke slovům uvedeným pod tabulkou.

změr 8	sla 16	mě 5	ně 14	mě 17	změ 13	šu 4	né 15	ný 3
lý 11	dě 2	ne 12	smě 10	ní 6	ný 18	mě 1	ná 9	ne 7

..... bydliště

..... bojovník

..... bolest

..... klobouk

..... plech

..... lesa

PŘÍDAVNÁ JMÉNA MĚKKÁ, TVRDÁ

Druhy přídavných jmen:

1. Přídavná jména **tvrdá** mají v 1. p. č. j. pro každý rod jinou koncovku: **-ý, -á, -é** (*mladý prodavač, mladá královna, mladé zvíře*).

2. Přídavná jména **měkká** mají v 1. p. č. j. jednu koncovku pro všechny rody: **-í** (*jarní vánek, jarní příroda, jarní počasí*).

3. Přídavná jména **přivlastňovací** mají v 1. p. č. j. v příponách pro každý rod jinou koncovku: **-ův, -ova, -ovo, nebo -in, -ina, -ino** (*otcův, matčin obraz; otcova, matčina práce; otcovo, matčino dílo*).

Přídavná jména měkká mají v 1. pádě čísla jednotného ve všech rodech zakončení **-í** a skloňují se podle vzoru **jarní**.

	číslo jednotné			číslo množné
	rod mužský živ. i neživ.	rod ženský	rod střední	všechny rody
1. p.	jarní (večer)	jarní (noc)	jarní (ráno)	jarní (večery, noci, rána)
2. p.	jarního	jarní	jarního	jarních
3. p.	jarnímu	jarní	jarnímu	jarním
4. p.	jarního, jarní	jarní	jarní	jarní
5. p.	jarní!	jarní!	jarní!	jarní!
6. p.	(o) jarním	(o) jarní	(o) jarním	(o) jarních
7. p.	jarním	jarní	jarním	jarními

Ve všech koncovkách přídavných jmen měkkých píšeme vždy **í**.

